

Poznań, 4 KWI 2013

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Pi.431.3.2013.1

Pan
Brunon Wolski
Wójt Gminy Kaczory

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 13 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kaczory, w dniach od 4 do 12 marca 2013 r. została przeprowadzona w Urzędzie Gminy w Kaczorach kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kaczory na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadziła, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.101.2013.1 z 26 lutego 2013 r., Iwona Palicka, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-Pi.431.3.2013.1 z 26 lutego 2013 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, prawidłowości wykorzystania

otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanymi środkami, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych sześciu nieprawidłowości i trzech uchybień, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze określonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

16 stycznia 2012 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Kaczory, reprezentowaną przez Brunona Wolskiego – Wójta Gminy Kaczory, w sprawie realizacji w 2012 r. programu wieloletniego pod nazwą „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”. Do ww. Porozumienia zawarto trzy aneksy. Kwota dotacji celowej dla Gminy Kaczory na realizację Programu w 2012 r. wyniosła 46 640,00 zł. W ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwot przeznaczonych na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowóz posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Gminy Kaczory.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Stwierdzono, że Gmina Kaczory w 2012 r. nie skorzystała z możliwości zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały podwyższającej kryterium dochodowe przy przyznawaniu tej pomocy oraz uchwały w zakresie udzielania odpłatnej pomocy w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Kaczory był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaczorach, zwany dalej „GOPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że w 2012 r. w Gminie Kaczory udzielano pomocy w dwóch formach:

- w formie posiłku;
- w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w Gminie Kaczory wyniósł 13,36%, co sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Stwierdzono, że w 17 przypadkach na 33 zbadane udzielano posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Kontrola wykazała również, że w 18 przypadkach na 33 zbadane w decyzjach administracyjnych okres, na jaki przyznano posiłek określono w pełnych miesiącach, nie wskazując konkretnej daty, od której przyznano świadczenie. Ponadto, wszystkie zbadane decyzje nie określają kosztu jednostkowego posiłku.

Ustalono, że pomocy w formie posiłku udzielano ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

W 2012 r. na terenie Gminy Kaczory Program realizowany był przez dwanaście placówek korzystających z dziesięciu punktów żywieniowych znajdujących się w trzech szkołach i siedmiu przedszkolach.

W dziewięciu placówkach oświatowych posiłki przygotowywane i wydawane były przez zatrudnionych pracowników, a do jednej szkoły posiłki w postaci zupy dostarczała firma zewnętrzna, z którą z uwagi na to, że roczny koszt przygotowywanych przez nią posiłków nie przekraczał 14 000 Euro, nie zawarto umowy cywilnoprawnej.

Posiłki gorące wydawano w dziewięciu punktach żywieniowych, natomiast w jednym punkcie żywieniowym dzieci otrzymywały kanapki i herbatę.

W trakcie czynności kontrolnych, 11 marca 2013 r., dokonano oględzin w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kaczorach mieszczącego się przy ul. Chodzieskiej 5, w celu ustalenia warunków, w jakich uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Dokumenty wystawione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile potwierdzają, że stan sanitarny zakładu żywienia zbiorowego znajdujący się w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kaczorach jest zgodny z wymaganiami. Stwierdzono, że w poddanej oględzinom placówce zapewniono odpowiednie warunki do wydawania i spożywania posiłków.

W okresie objętym kontrolą Gimnazjum w Kaczorach uczestniczyło w dwóch programach realizowanych wg zaleceń i wskazówek Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile mających na celu m.in. popularyzację zdrowego stylu życia:

- „Bądźmy zdrowi – wiemy więc działamy”,
- „Trzymaj formę”.

Założenia ww. programów są zgodne z celem Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu życia.

Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2012 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu.

Na mocy art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Ustalono, że Gmina

Kaczory w 2012 r. udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a *ustawy* nie przekroczyła 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Kaczory w poszczególnych miesiącach 2012 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wykazała, że pomoc w tych formach przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności, zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.), który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Kontrola wykazała, że w zbadanych przypadkach istniały przesłanki uzasadniające przyznanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach nie zostały one konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych.

Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawano i wypłacano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej*.

Wysokość przyznanych przez GOPS w 2012 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 240,00 zł do 480,00 zł miesięcznie. We wszystkich przypadkach wysokość świadczeń ustalano indywidualnie.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Stwierdzono, że w 2012 r. w okresie letniej przerwy w nauce Gmina Kaczory nie udzielała pomocy w formie posiłków z uwagi na fakt, iż w tym czasie placówki oświatowe prowadzące dożywianie były nieczynne. Dokonano natomiast wypłaty 8 osobom, rodzinom świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, podczas gdy w pozostałych miesiącach roku pomocy udzielono około 212 osobom, rodzinom. W związku z powyższym należy uznać, że Program w omawianym okresie nie był przez Gminę Kaczory realizowany.

Kontrola ksiąg rachunkowych GOPS wykazała, że w 2012 r. GOPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w kwocie 62 613,82 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Na mocy porozumienia z dnia 31 grudnia 2005 r. obsługa finansowo-księgową GOPS od 1 stycznia 2006 r. prowadzona jest przez Urząd Gminy w Kaczorach. Stwierdzono, że w 2012 r. nie prowadzono, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 16 stycznia 2012 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, wyodrębnionej ewidencji księgowej GOPS w zakresie wydatkowania środków z dotacji.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Stwierdzono, że w 14 przypadkach na 30 zbadane, dokonano wydatków (zapłaty za posiłki) oraz zapisów w księgach rachunkowych na podstawie informacji, prośb o pokrycie kosztów dożywiania lub wykazów złożonych przez placówki oświatowe. Ww. dokumenty nie były dowodami księgowymi w rozumieniu ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.). Dokumenty, o których mowa powyżej nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1 *ustawy o rachunkowości*.

Wydatki ujęto w ewidencji księgowej GOPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Gmina Kaczory na realizację Programu w 2012 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 46 640,00 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków, wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Zgodnie z Porozumieniem z 16 stycznia 2012 r., Gmina Kaczory zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2012 r. w wysokości nie mniejszej niż 40% całkowitego kosztu realizacji zadania. Kontrola wykazała, że w Gminie Kaczory w 2012 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” wyniosły 109 253,82 zł, w tym:

- 46 640,00 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 62 613,82 zł – środki własne gminy, co stanowi **57,31%** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że Gmina Kaczory terminowo złożyła rozliczenie dotacji udzielonej w 2012 r. na realizację Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową GOPS.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2012 r. w związku z realizacją Programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” nie prowadzono postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* Wójt Gminy Kaczory był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że informacje o realizacji Programu za III kwartał 2012 r. oraz za okres I - XII 2012 r. przekazano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, natomiast sprawozdanie za I kwartał 2012 r. wysłano pocztą 18 kwietnia 2012 r. tj. 2 dni po terminie, a za II kwartał 2012 r. – 17 lipca 2012 r. tj. 1 dzień po terminie.

Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia. Jednakże stwierdzono, że w Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niepoprawne informacje w zakresie *Liczby punktów żywieniowych ogółem*.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Wójt Gminy Kaczory podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- za pośrednictwem GOPS składał kwartalne i roczne sprawozdania z realizacji Programu;
- na spotkaniach, organizowanych cyklicznie, z dyrektorami placówek oświatowych poddawał analizie wysokość środków finansowych oraz liczbę dożywianych dzieci i osób dorosłych, ponadto, zobowiązał dyrektorów szkół do upowszechniania zdrowego stylu żywienia.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 17 przypadkach na 33 zbadane udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.
2. W 2012 r. Gmina Kaczory nie realizowała Programu w okresie przerw w nauce.
3. Nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji księgowej GOPS w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa.
4. W 14 przypadkach na 30 zbadane, dokonano wydatków oraz zapisów w księgach rachunkowych na podstawie dokumentów składanych przez placówki oświatowe nie będących dowodami księgowymi w rozumieniu *ustawy o rachunkowości* ponieważ nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1 *ustawy*.
5. Przekroczenie terminu przekazania Wojewodzie Wielkopolskiemu papierowej wersji sprawozdania o realizacji Programu za I i II kwartał 2012 r.
6. W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. wykazano niepoprawne dane.

Ad. 1

W 17 przypadkach na 33 zbadane udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych. Dotyczyło to m.in. sytuacji, gdy rodziny opieszale dostarczały stosowne dokumenty niezbędne do wydania decyzji administracyjnych. Z uwagi na ryzyko, iż dzieci

lub uczniowie nie otrzymają gorącego posiłku w ciągu dnia, udzielano im posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Ad. 2

W 2012 r. w okresie letniej przerwy w nauce Gmina Kaczory nie udzielała pomocy w formie posiłku, dokonała natomiast wypłaty 8 osobom, rodzinom świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, podczas gdy w pozostałych miesiącach roku pomocy udzielono około 212 osobom, rodzinom. W związku z tym należy uznać, że Program w omawianym okresie nie był przez Gminę Kaczory realizowany.

Jako uzasadnienie zaniechania realizacji Programu w okresie przerw w nauce wskazano, iż w tym czasie nie działają stołówki placówek oświatowych.

Na skutek opisanej nieprawidłowości wystąpiły długie przerwy w realizacji Programu, co nie sprzyjało długofalowemu działaniu w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia.

Ad. 3

Urząd Gminy Kaczory, zajmujący się od 1 stycznia 2006 r. obsługą finansowo-księgową GOPS, nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa na realizację Programu. Wydatki sfinansowane z dotacji ewidencjonowano łącznie z wydatkami dokonywanymi ze środków własnych gminy na realizację Programu na koncie 130-852-85295-3110-0000, co było niezgodne z § 6 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kaczory oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*. Przyczyną nieprawidłowości było błędne przekonanie pracowników Urzędu Gminy Kaczory, iż ponoszenie wydatków na realizację zadania własnego jakim jest realizacja programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*” nie wymaga prowadzenia wyodrębnionej ewidencji dla środków dotacji z budżetu państwa i środków własnych gminy. W konsekwencji, księgi rachunkowe GOPS nie odzwierciedlają rzeczywistych kwot wydatków na realizację Programu z uwzględnieniem źródła ich finansowania.

Ad. 4

Zgodnie z art. 20 ust. 2 *ustawy o rachunkowości* podstawą zapisów w księgach rachunkowych winny być dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, natomiast w art. 21 ust. 1 *ustawy* wymieniono katalog elementów, które powinien zawierać dowód księgowy.

Stwierdzono, że w 14 przypadkach na 30 zbadane, dokonano wydatków (zapłaty za posiłki) oraz zapisów w księgach rachunkowych na podstawie informacji, próśb o pokrycie kosztów dożywiania lub wykazów składanych przez placówki oświatowe. Dokumenty, o których mowa powyżej nie są dowodami księgowymi w rozumieniu *ustawy o rachunkowości*, ponieważ nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1 *ustawy*.

Przyczyną nieprawidłowości było rutynowe postępowanie pracowników sekcji finansowej Urzędu Gminy Kaczory, którzy akceptowali ww. dokumenty pod względem rachunkowym oraz formalnym i nie kwestionowali takiej formy rozliczeń za udzielone w ramach Programu posiłki.

W konsekwencji księgi rachunkowe GOPS mogą budzić wątpliwości, co do ich rzetelności.

Ad. 5

Analiza „Pocztowych księzek nadawczych” prowadzonych przez Urząd Gminy Kaczory w 2012 r. wykazała, że sprawozdanie za I i II kwartał 2012 r. przekazano za pośrednictwem poczty odpowiednio: 18 kwietnia 2012 r. tj. 2 dni po terminie oraz 17 lipca 2012 r. tj. 1 dzień po terminie.

Przyczyną nieprawidłowości były problemy ze sprzętem komputerowym i systemem informatycznym generującym sprawozdania.

Ad. 6

W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje. W Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* w wierszach:

- *Liczba punktów żywieniowych ogółem*: jest 11 kontrola wykazała, że było 10;
- *z tego stołówki*: jest 8, kontrola wykazała, że było 7.

Przyczyną nieprawidłowości był błąd pracownika GOPS.

Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono trzy uchybienia polegające na:

1) w 18 przypadkach na 33 zbadane, w decyzjach administracyjnych przyznających w ramach Programu pomoc w formie posiłku okres, na jaki przyznano posiłek określono w pełnych miesiącach nie wskazując konkretnej daty, od której przyznano świadczenie. Ponadto, wszystkie zbadane decyzje nie określają kosztu jednostkowego przyznanego posiłku. W konsekwencji, rozstrzygnięcia ww. decyzji zawierają niepełne dane dotyczące

przyznanych posiłków w zakresie: kosztu jednostkowego posiłku oraz dokładnego okresu, na jaki przyznano świadczenie.

2) we wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. W konsekwencji ww. decyzje nie zawierają pełnych podstaw prawnych uzasadniających udzielanie, w ramach Programu, pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności;

3) we wszystkich zbadanych przypadkach w wywiadach środowiskowych nie zostały konkretnie sformułowane przesłanki uzasadniające udzielanie, w ramach Programu, pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności. Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że główną przesłanką udzielania pomocy w formie świadczeń pieniężnych był fakt, iż Gmina Kaczory nie posiada odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania posiłków osobom dorosłym zamieszkałym na wsiach.

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz dołączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego załącznikach:

1. Oświadczenie złożone 5 marca 2013 r. przez Wójta Gminy Kaczory.
2. Oświadczenie złożone 5 marca 2013 r. przez Wójta Gminy Kaczory.
3. Lista sprawdzająca realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
4. Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
5. Protokół oględzin z 11 marca 2013 r.
6. Lista sprawdzająca finansową realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
7. Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Udzielanie świadczeń w postaci posiłku, z wyłączeniem pomocy określonej w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, wyłącznie na podstawie obowiązujących decyzji administracyjnych przyznających przedmiotową pomoc.
2. Realizowanie Programu przez cały rok kalendarzowy, zgodnie z jego podstawowym celem, jakim jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia.
3. Prowadzenie przez GOPS wyodrębnionej ewidencji wykorzystania środków z dotacji na realizację Programu, stosownie do zapisów Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*.
4. Dokonywanie wydatków i zapisów w księgach rachunkowych GOPS wyłącznie na podstawie dowodów księgowych spełniających wymogi określone w art. 21 ust. 1 *ustawy o rachunkowości*.
5. Przekazywanie sprawozdań z realizacji Programu w terminach określonych w § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*.
6. Rzetelne i uważne sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu w celu uniknięcia błędów, co umożliwi opracowanie poprawnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.
7. Wskazywanie w rozstrzygnięciach decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie posiłku pełnych danych dotyczących przyznanych posiłków w zakresie kosztu jednostkowego posiłku oraz dokładnego okresu, na jaki przyznano świadczenie.
8. Wskazywanie wśród powołanych podstaw prawnych w decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*.
9. Wskazywanie w wywiadach środowiskowych, stanowiących podstawę wydania decyzji administracyjnych przyznających pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy ww. formie wynikających z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z poważaniem

*/ Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski/*